МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДОНБАСЬКА ДЕРЖАВНА МАШИНОБУДІВНА АКАДЕМІЯ

ОЛІЙНИК Павло Олександрович

УДК 338.45:005.94

УПРАВЛІННЯ ЗНАННЯМИ В ПРОМИСЛОВОМУ СЕКТОРІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ

Спеціальність 08.00.03 – економіка та управління національним господарством

АВТОРЕФЕРАТ
дисертації на здобуття наукового ступеня
кандидата економічних наук

Краматорськ – 2019

Дисертацією є рукопис.
Роботу виконано в Донбаській державній машинобудівній академії Міністерства освіти і науки України (м. Краматорськ).

Науковий керівник – доктор економічних наук, доцент
Тельнова Ганна Володимирівна,
Донбаська державна машинобудівна академія Міністерства освіти і науки України (м. Краматорськ), професор кафедри менеджменту.

Офіційні опоненти:

Смерічевська Світлана Василівна, доктор економічних наук, професор, професор кафедри логістики (Національний авіаційний університет МОН України, м. Київ)

Романуша Юлія Володимирівна, кандидат економічних наук, доцент кафедри економіки підприємств та менеджменту (Навчально-науковий професійно-педагогічний інститут Української інженерно-педагогічної академії МОН України, м. Бахмут).

Захист дисертації відбудеться *20 грудня 2019 року* о *14.00* на засіданні спеціалізованої вченої ради Д 12.105.03 у Донбаській державній машинобудівній академії Міністерства освіти і науки України за адресою: м. Краматорськ, бул. Машинобудівників, 39а, ауд. 6220.

З дисертацією можна ознайомитись у бібліотеці Донбаської державної машинобудівної академії Міністерства освіти і науки України за адресою: м. Краматорськ, вул. Академічна, 72.

Автореферат розісланий *19 листопада 2019 року*.

Вчений секретар
спеціалізованої вченої ради
кандидат економічних наук, доцент К.Є. Мойсеєнко

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. За умов глибоких трансформацій у технологічних укладах та структурі створюваного суспільного продукту науково-технічний прогрес визначає конкурентоспроможність більшості секторів національної економіки і сприяє швидкому розповсюдженню парадигми управління знаннями як запоруки економічного розвитку. Зважаючи на характерні ознаки економіки знань (підвищення ролі кваліфікованого персоналу, інформатизація суспільства, інноваційність виробництва) та наявний потужний інтелектуальний потенціал України, слід вказати на певні перешкоди у результативному впровадженні її основних елементів у розвиток вітчизняної промисловості. Так, останніми роками спостерігається прискорення міграції інтелектуального капіталу України за кордон через політичні, економічні та соціальні чинники, недостатніми темпами відбувається цифровізація бізнес-процесів у промисловості, недосконалою є державна підтримка інновацій у високотехнологічних галузях промисловості та охорона прав інтелектуальної власності. За цих обставин набуває актуальності вдосконалення системи управління знаннями у промисловому секторі національної економіки.

Дослідження економіки знань, як сучасної парадигми розвитку економічних систем, містяться у працях низки науковців: М. Білопольського, Е. Болісані [*E. Bolisani*], Н. Буняк, К. Війга [*K. Wiig*], О. Гончарової, Х. Дейвенпорта [*H. Davenport*], А. Дєгтяра, О. Дорошенко, П. Друкера [*P. Drucker*], І. Іванової, О. Крюкова, О. Набатової, І. Нонаки *[I. Nonaka*], Л. Прусака [*L. Prusak*], Н. Рак, О. Сахненко, Х. Такеучі [*H. Takeuchi*], Г. Шартрана [*H. Chartrand*] та ін. Значний внесок у розвиток теоретичних засад управління знаннями зробили вітчизняні вчені-економісти О. Бабина, Ю. Вовк, М. Глибовець, М. Мартиненко, Ю. Полякова, Ю. Сивопляс, Г. Тельнова, Д. Терехов, В. Томах, Г. Ус, І. Федулова, Н. Чебанова. Стратегії інноваційного розвитку досліджуються у працях І. Баришевської, М. Дихи, О. Кузьмак, Г. Лановської, М. Мєльнікової, Є. Редзюк, Ю. Романуші, С. Сіденка, С. Смерічевської, Н. Терьошкіної, І. Шкрабак, І. Яковюк тощо.

Віддаючи належне доробку зазначених та інших вчених, слід вказати, що фрагментарно дослідженими залишаються питання комплексної оцінки системи управління знаннями, удосконалення потребує організаційно-інформаційне забезпечення управління знаннями у промисловості, визначення стратегічних напрямів інноваційного розвитку промисловості України. Необхідність подальших досліджень у сфері управління знаннями в промисловому секторі України обумовила вибір теми дисертації та її цільову спрямованість.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Дослідження виконано відповідно до плану науково-дослідних робіт Донбаської державної машинобудівної академії Міністерства освіти і науки України за темою «Управління бізнесом в умовах транзитивної економіки України» (номер державної реєстрації 0117U007403, 2017-2019 рр.), в межах якої удосконалені методичні положення формування системи управління знаннями промислових підприємств та наукові засади формування стратегії інноваційного розвитку промисловості України.

Мета і завдання дослідження. Метою дисертації є обґрунтування теоретико-методичних та науково-практичних засад управління знаннями в промисловому секторі національної економіки.

Для досягнення зазначеної мети в роботі поставлено такі *завдання*:

обґрунтувати роль управління знаннями у сучасній парадигмі економічного розвитку;

розвинути теоретичні основи формування системи управління знаннями у промисловості;

удосконалити концептуальні положення запровадження системи управління знаннями у промисловому секторі економіки;

удосконалити методичний підхід до оцінки управління знаннями в промисловості України;

конкретизувати напрями вдосконалення системи управління знаннями в національній промисловості;

удосконалити організаційно-інформаційне забезпечення управління знаннями у промисловості України;

визначити напрями підвищення результативності використання знань у промисловості України;

сформувати стратегічний підхід до інноваційного розвитку промисловості України в парадигмі економіки знань.

Об'єктом дослідження є процес управління знаннями у національній промисловості.

Предметом дослідження є теоретико-методичні та науково-практичні засади управління знаннями в промисловому секторі національної економіки.

Методи дослідження. Теоретичну і методологічну базу дослідження складають праці вітчизняних і зарубіжних вчених в галузі економіки знань, менеджменту знань, управління розвитком промисловості. Задля розв'язання завдань дослідження були використані наступні методи: *діалектичний метод пізнання та спостереження, морфологічний аналіз, дедуктивний метод, монографічний метод* (для обґрунтування ролі управління знаннями у сучасній парадигмі економічного розвитку; розвинення теоретичних основ формування системи управління знаннями у промисловості, удосконалення концептуальних положень формування системи управління знаннями у промисловому секторі економіки); *процесно-функціональний, синергетичний підходи, концепція результативності управління*, *метод аналізу і синтезу, методи порівняльного аналізу, метод нормування* (для удосконалення методичного підходу до оцінки управління знаннями в промисловості України; конкретизування напрямів вдосконалення системи управління знаннями в національній промисловості, визначення напрямів підвищення результативності використання знань у промисловості України); *організаційний підхід, інформаційний підхід* (для удосконалення організаційно-інформаційного забезпечення управління знаннями у промисловості України); *стратегічний підхід* (для формування науково-прикладних рекомендацій щодо забезпечення інноваційного розвитку

промисловості України в парадигмі економіки знань)*; метод логічного узагальнення* (для формування висновків).

Інформаційну базу дослідження становлять законодавчі та нормативно-правові акти з питань інноваційної діяльності, інформатизації, дані Державної служби статистики України, Світового банку, ЮНЕСКО, монографії та періодична література, результати власних досліджень автора.

Наукова новизна одержаних результатів полягає у поглибленні теоретичних засад процесу управління знаннями у промисловому секторі національної економіки, удосконаленні методичних підходів до його оцінки та розробці пропозицій щодо організаційно-інформаційного забезпечення системи управління знаннями для вітчизняної промисловості. Результати та ключові положення дисертації, які характеризують її наукову новизну і відображають внесок автора в розвиток економічної науки, полягають у такому:

удосконалено:

концептуальні положення запровадження системи управління знаннями, що, на відміну від існуючих, доповнено низкою принципів: здатність організації галузевого менеджменту виявляти співробітників, які створюють нові знання та адекватно компенсувати їх зусилля; організаційна спроможність поширювати явні знання та стимулювати застосування латентних знань у промисловості; здатність робочої сили повною мірою усвідомити отримані знання, що полегшується спільною організаційною культурою; розподіл знань у спеціалізованих організаційних сферах через обмежені можливості людини у придбанні, збереженні і обробленні інформації (теза раціональності); персонал і розумні машини повинні бути «партнерами та співавторами»; наведене дозволило обґрунтувати основи підходу до формування системи менеджменту знань у промисловому секторі, яка сприятиме забезпеченню конкурентоспроможності високотехнологічних галузей народного господарства;

методичний підхід до оцінки управління знаннями в промисловості України, що, на відміну від існуючих, ґрунтується на комплексі наукових критеріїв до відбору показників, побудови індексів на основі процесно-функціонального та синергетичного підходів з використанням положень концепцій результативності управління та включає інтегральні блоки показників переходу знань до нових форм (латентних, явних, організаційних) за функціями та етапами (створення – інтегральний індекс потенціалу створення знань у національній промисловості; структурування, поширення – інтегральний індекс використання інформаційно-комунікаційних технологій; адаптація, інтерпретація та застосування – інтегральний індекс результатів реалізації управління знаннями у національній промисловості), які вимірюються у часовому та просторовому аспектах; означене дозволило обґрунтувати сильні та слабкі сторони в управлінні знаннями в промисловості України;

організаційно-інформаційне забезпечення управління знаннями у промисловості України через розширення впровадження інформаційно-комунікаційних технологій, вдосконалення їх технічної інфраструктури; це

дозволить підвищити організацію навчання, досягти стратегічних цілей, підтримати культуру обміну знаннями, прийняти нові виклики, випробувати оригінальні підходи та використати переваги інформаційних технологій у промисловому секторі, що у сукупності сприятиме зростанню економічних результатів у промисловому секторі;

стратегічний підхід до інноваційного розвитку промисловості України в парадигмі економіки знань, що носить комплексний міжвідомчий характер, ґрунтуючись на орієнтирах трансформації промислового виробництва в конкурентоспроможне на світовому ринку за рівнем високотехнологічності, цифровізації, формування, збереження та розвитку інтелектуального капіталу; реалізація запропонованого підходу дозволить підвищити конкурентоспроможність національної промисловості через результативне управління головним стратегічним ресурсом – знаннями;

дістали подальшого розвитку:

наукове обґрунтування ролі управління знаннями на основі систематизації рушійних сил та характерних ознак сучасної парадигми економічного розвитку, виходячи з тези «знання – головний ресурс для економічного розвитку за сучасних умов», що дозволило встановити необхідність формування та ефективної реалізації інтелектуального капіталу (освіта, наука, професійне навчання, розвиток креативності, інновації, інтелектуальна власність), розвитку інформаційно-комунікаційної інфраструктури у промисловості України;

теоретичний підхід до формування системи управління знаннями, який на відміну від існуючих, ґрунтується на особливостях специфічного об’єкту управління – знань, передбачає зміну його форм в процесі формування організаційного знання на мезо- та макрорівні: збір інформації (явного знання) про потенційну проблему, усвідомлення та перетворення явних знань в латентні знання через власний існуючий досвід особистості; ідентифікація, обґрунтування і оприлюднення нових власних знань; формування уявлення про вирішення проблеми в явній формі, систематизованій та інтерпретованій до потреб організації галузевого менеджменту, що уможливило комплексний погляд на управлінський процес на мезо- та макрорівні та виокремити його етапи та функціональні складові;

аналітичне забезпечення вдосконалення системи управління знаннями в національній промисловості, що реалізовано за допомогою інструменту факторного аналізу впливу складових на інтегральні індекси потенціалу створення знань, використання інформаційно-комунікаційних технологій, результатів реалізації управління знаннями у національній промисловості; визначені напрями полягли в основу комплексу заходів системи управління знаннями в національній промисловості;

напрями підвищення результативності використання знань у промисловості України, які структуровано за двома аспектами: виявлення причин відставання виробництва високотехнологічної продукції від світових тенденцій та визначення напрямів їх нейтралізації; удосконалення регулювання умов розвитку інтелектуальної власності; наведені положення щодо підвищення результатів

управління знаннями створюватимуть основу для формування стратегії інноваційного розвитку промислового сектору України у відповідності до парадигми економіки знань.

Практичне значення одержаних результатів. Наукові результати дисертації знайшли своє практичне застосування в діяльності окремих установ та організацій. Зокрема, стратегічний підхід до інноваційного розвитку промисловості України в парадигмі економіки знань було позитивно оцінено Департаментом економічного розвитку Кам'янської міської ради (довідка №01-01/19 від 14.03.2019 р.), рекомендації щодо оцінки управління знаннями апробовані ТОВ «ТД Дніпропетровський трубопрокатний завод». Результати дисертації запроваджені в навчальний процес Донбаської державної машинобудівної академії МОН України при викладанні курсів «Інноваційний менеджмент», «Національна економіка» (довідка №036-05/519 від 08.04.2019 р.), Донбаського інституту техніки та менеджменту ПВНЗ «Міжнародний науково-технічний університет ім. академіка Ю. Бугая при підготовці навчально-методичного забезпечення викладання дисциплін «Економіка та організація інноваційної діяльності», «Публічне адміністрування», «Державне регулювання економіки» (довідка №128/04 від 11.03.2019 р.), також розглянуто та позитивно оцінено фахівцями фінансового управління Краматорської міської ради (довідка №01-16-02/259 від 3.04.2019 р.), товариством з обмеженою відповідальністю «ТД Дніпропетровський трубопрокатний завод» (довідка №448 від 22.04.2019 р.).

Особистий внесок здобувача. Дисертація є самостійним дослідженням, в якому автором здійснено оригінальний внесок у поглиблення теоретичних засад, розвиток методичних підходів і розробку рекомендацій щодо управління знаннями в промисловому секторі національної економіки. Висновки та пропозиції, сформульовані в дисертації, одержано автором особисто. З наукових робіт, опублікованих у співавторстві, використані лише ті ідеї, які належать дисертанту.

Апробація результатів дисертації. Результати дисертації обговорювалися та були схвалені на науково-практичних конференціях різних рівнів, зокрема: «Сучасні наукові підходи до вдосконалення політики економічного зростання» (Ужгород, 2017), «Сучасні напрямки розвитку економіки і менеджменту на підприємствах України» (Одеса, 2017), «Модернізація економіки та фінансової системи країни: актуальні проблеми та перспективи» (Запоріжжя, 2017), «Сучасний фундамент розвитку національної економіки (Київ, 2017), «Integration of business structures: strategies and technologies» (Tbilisi, 2018).

Публікації. Основні ідеї, положення і результати дисертаційної роботи відображено у 11 наукових публікаціях, з яких: одна – розділ у колективній монографії, п'ять – статті у наукових фахових виданнях України (у т. ч. дві – у виданнях, що входять до міжнародних наукометричних баз); п'ять – публікації апробаційного характеру. Загальний обсяг публікацій становить 4,16 ум.-друк. арк.; особисто автору належать 3,78 ум.-друк. арк.

Структура й обсяг роботи. Дисертація складається із вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (163 найменувань на 16

сторінках), 2 додатки (на 8 сторінках), містить 31 таблицю і 15 рисунків. Основний зміст роботи викладено на 176 сторінках. Загальний обсяг роботи становить 200 сторінок.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі «**Теоретико-методологічні засади формування системи управління знаннями в промисловості**» обґрунтовано роль управління знаннями у сучасній парадигмі економічного розвитку; розвинуто теоретичні основи формування системи управління знаннями у промисловості; удосконалено концептуальні положення запровадження системи управління знаннями у розвиток промислового сектору економіки.

Огляд теоретичних джерел дав змогу відзначити, що економіка, заснована на знаннях, характеризується швидкістю пристосування до ринкових потреб. Відповідно, інновації стають найважливішим елементом, який призводить до ефективності бізнесу. Якщо в центрі індустріального суспільства знаходиться фізичний капітал, то в основі суспільства знань постають інформація та інновації. На підставі визначення рушійних сил економіки знань (інвестиції в освіту, науку та нові технології; високотехнологічні галузі з високою доданою вартістю; висококваліфіковані працівники) та її характерних ознак (підвищення ролі кваліфікованої робочої сили; інформатизація суспільства; інноваційність виробництва; залежність вартості компаній від інтелектуального капіталу), в роботі було доведено роль управління знаннями (їх створенням розподілом та використанням) у забезпеченні як конкурентоспроможності, так і продуктивності промислового виробництва.

Розглядаючи природу знань, встановлено, що заходи галузевого менеджменту потребують комбінації явних та латентних знань, а ефективне управління знаннями є таким, що використовує їх обидва види для формування організаційних знань на рівні галузевого управління. З урахуванням цього запропоновано комплекс теоретичних засад системи управління знаннями, наведений на рис. 1.

Узагальнення поглядів на еволюцію концепції управління знаннями дозволило встановити вплив ключових факторів успіху бізнесу, а також інформації та комунікаційних технологій на використання технології управління знаннями. Як свідчить проведене дослідження, акценти перейшли з фокусу на зберіганні, документуванні, охопленні інформації та індивідуального знання, на обробку та використання такого знання, створення організаційних знань, інновацій; технологій, аналітику великих даних. Значний розвиток інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) ефективно допомагає збирати, зберігати та аналізувати дані, прискорює поширення отриманих знань за допомогою різних каналів навіть без формального управління знаннями. Обґрунтовано, що ІКТ хоча і виявилися корисними та необхідними для успішного управління знаннями, але спиратися виключно на технології, що дозволяють обмінюватися інформацією, не є достатнім, оскільки вони не можуть внести елементи творчості та винахідництва, унікальності, креативності, властиві лише інтелектуальному капіталу.

1 – збір інформації (явного знання) про потенційну проблему, усвідомлення та перетворення явних знань в латентні знання через власний існуючий досвід особистості; 2 – ідентифікація, обґрунтування і оприлюднення нових власних знань у промисловому секторі; 3 – уявлення про рішення проблеми в явній формі, систематизованій та інтерпретованій до потреб організації галузевого менеджменту.

Рисунок 1 – Теоретичні засади системи управління знаннями у промисловості

Промисловому сектору потрібно поєднувати використання ІКТ та людського капіталу через формування корпоративної культури, здатної мотивувати та стимулювати до раціоналізаторських ідей у створенні організаційного знання галузевого управління.

У другому розділі **«Методичні положення формування системи управління знаннями в національній промисловості»** удосконалено методичний підхід до оцінки управління знаннями в промисловості України; конкретизовано напрями

вдосконалення системи управління знаннями в національній промисловості.

Дослідження існуючих методичних підходів показало, що вітчизняні фахівці у більшості застосовують або методологію Світового банку, або пропонують методичні підходи до оцінки людського капіталу, інтелектуальних ресурсів, нематеріальних активів. Зокрема, існуючи підходи до оцінки економіки знань враховують лише окремі етапи процесу управління ними. Для подолання такої фрагментарності в роботі запропоновано наукові засади методичного підходу до оцінки управління знаннями в промисловості та комплекс технічних вимог (рис. 2).

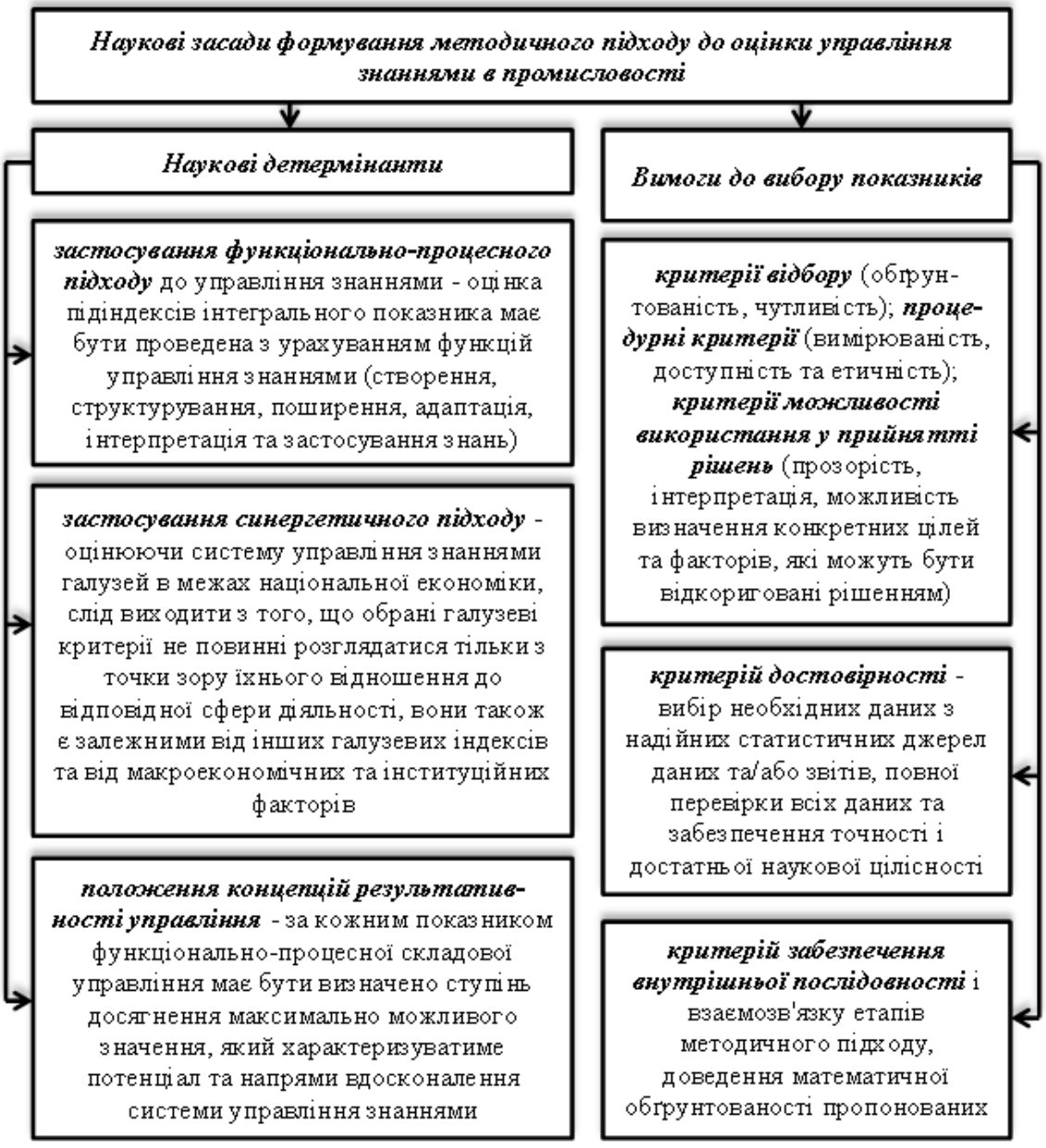

Рисунок 2 – Наукові засади формування методичного підходу до оцінки управління знаннями в промисловості

Пропонована система управління знаннями включає шість функцій управління: створення, структурування, поширення, адаптація, інтерпретація та застосування знань. Цей процес враховує перехід знань до нових форм (латентних, явних, організаційних) та характеризується певними методами, властивими кожному етапу.

Вдосконалений методичний підхід до оцінки управління знаннями в промисловості виходить з того, що за кожним етапом пропоновано виокремити групи факторів, які підлягають нормуванню у часовому та просторовому вимірі, що дозволить охарактеризувати ступінь наближення до оптимального значення індикаторів управління. Наступним етапом стало нормування значень показників, яке здійснювалося за формулою:

$$\overline{x}_i = \frac{x_i - x_{\min}}{x_{\max} - x_{\min}}, \quad i = \overline{1, n},$$

де n – обсяг статистичних даних.

В межах часового статистичного ряду, який характеризуватиме національний розвиток управління знаннями, x_{min} дорівнює мінімальному значенню показника за національними даними, x_{max} – максимальному значенню. В просторовому вимірі можливо здійснити оцінку управління знаннями з огляду на міжнародні параметри, тобто x_{min} дорівнює мінімальному значенню показника на міжнародному рівні (за окремими країнами світу), x_{max} – відповідному максимальному значенню. $\overline{x_i}$ дорівнює 1 при максимальному значенні вимірюваного показника та 0 – при мінімальному. Відповідно, нарощення $\overline{x_i}$ є позитивною тенденцією.

На цій підставі сформована система аналітичних показників за процесно-функціональним підходом до управління знаннями у промисловості України:

показники, що визначають потенціал створення знань у національній промисловості: показники фінансування освіти і науки (видатки на середню освіту у % до загальних державних витрат, витрати на вищу освіту у % від загальних державних витрат, державні витрати на освіту у % до ВВП, державні витрати на вищу освіту у % до ВВП, витрати на науково-дослідні роботи у % до ВВП); показники середньої та вищої освіти (валовий коефіцієнт охоплення середньою освітою та валовий коефіцієнт охоплення вищою освітою); показники потенціалу знань у промисловості (відсоток випускників вищої освіти, які закінчили програми навчання за галузями промислового виробництва, відсоток дослідників у технічних галузях, *GERD*);

показники, що визначають потенціал використання інформаційно-комунікаційних технологій: використання фіксованого широкосмугового з'єднання з мережею Інтернет (на 100 осіб); фіксовані телефонні підписки (на 100 осіб); мобільні стільникові підписки (на 100 осіб); користувачі Інтернету (на 100 осіб);

показники, що визначають результати реалізації управління знаннями у промисловості: частка високотехнологічного експорту у % від промислового експорту, обсяг заявок на винаходи від резидентів, заявки на промислові зразки від резидентів, частка доданої вартості промисловості у % до ВВП.

У подальшому здійснено консолідацію нормованих аналітичних показників у синтетичні шляхом визначення середньої арифметичної за блоками, що дозволяє здійснити узагальнену оцінку результативності певної функції/етапу управління знаннями та порівняти її із міжнародним рівнем управління знаннями (рис. 3).

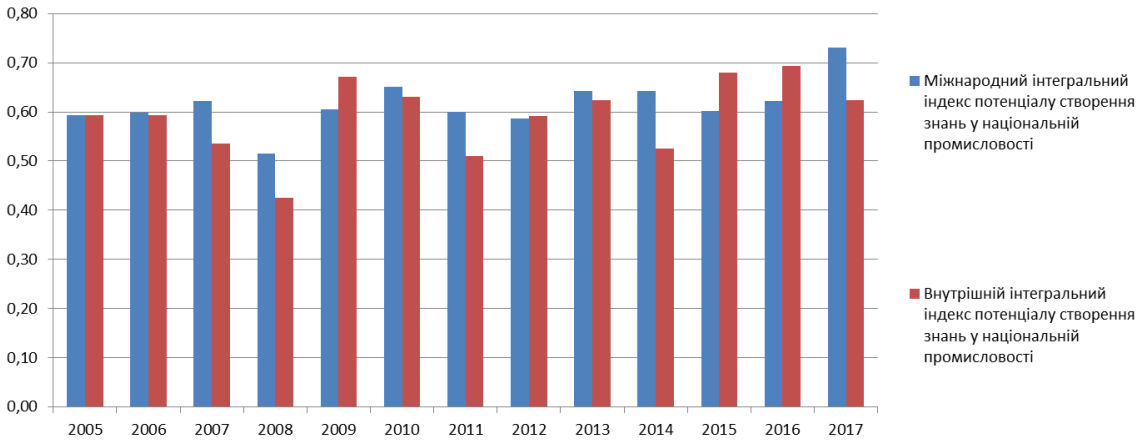

а)

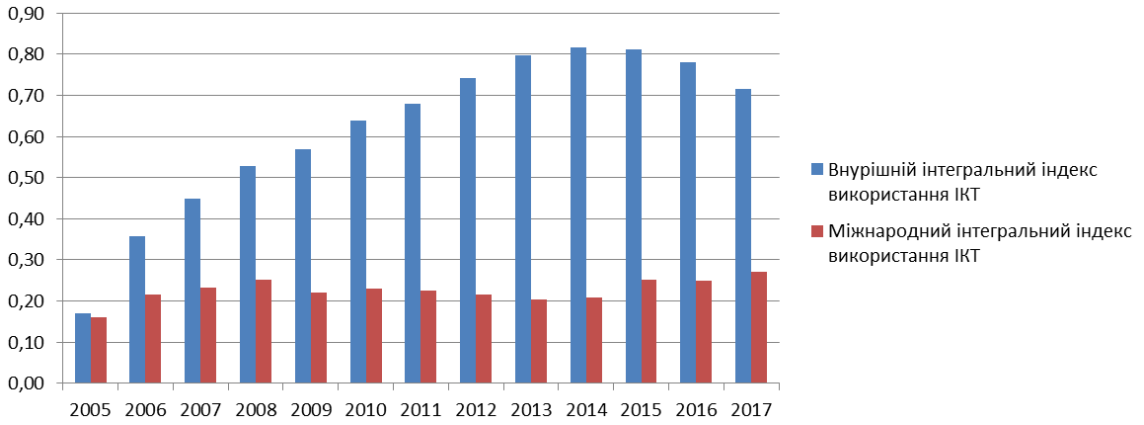

б)

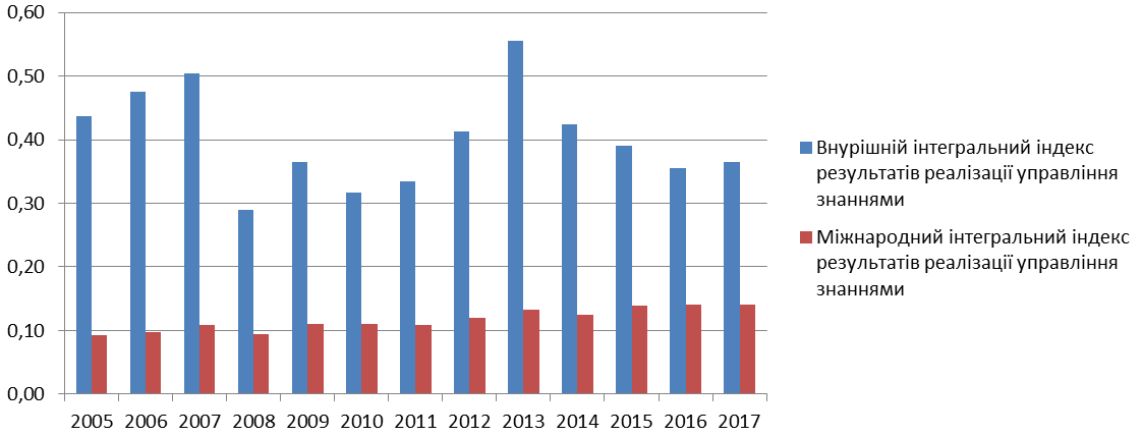

в)

Рисунок 3 – Порівняння внутрішніх та міжнародних індексів управління знаннями в промисловості України: а) потенціалу створення знань; б) використання ІКТ; в) результатів реалізації управління знаннями.

За допомогою інструменту факторного аналізу визначено ключові аспекти, в яких має зосереджуватися управління знаннями у промисловості України.

сферою, яка гальмує створення знань у промисловості України, є фінансування освіти і науки у 2016 р. (а саме: зменшення видатків та середню та вищу освіту у відсотках до загальних державних видатків та видатків на науково-дослідні роботи у відсотках до ВВП) та фахові знання у 2017 р. (а саме зниження частки випускників вищої освіти, які закінчили програми навчання за галузями промислового виробництва), а драйвером розвитку виступають охоплення

середньою та вищою освітою; попри це, у просторовому вимірі (міжнародному форматі) у 2016-2017 рр. спостерігається зростання інтегрального показника потенціалу створення знань: у порівнянні із іншими країнами світу Україна має всі передумови розвитку управління знаннями у національній промисловості, наявним є потужний освітній потенціал, науковий кадровий потенціал у промисловості та державне фінансування освіти; отже, позиції розвитку технічних знань у національному аспекті є вищими за міжнародний рівень;

сферою, яка гальмує розвиток структуризації та поширення знань у промисловості України, є фіксовані телефонні підписки та мобільні стільникові підписки, а драйвером розвитку виступає використання фіксованого широкосмугового з'єднання з мережею Інтернет; якщо практично одноголосно визнається майбутнє скорочення стаціонарного телефонного зв’язку, його заміна високошвидкісним мобільним в Україні зазнає певних труднощів, що обмежує широке мобільне використання Інтернету та засобів ІКТ;

зниження частки високотехнологічного експорту у часі є показником, який віддзеркалює основну нерезультативність використання знань та знижує інтегральний показник реалізації управління знаннями у промисловості України.

Наведені положення створюють підстави для удосконалення системи управління знаннями у національному промисловому розвитку.

У третьому розділі «**Удосконалення системи управління знаннями в промисловості України**» удосконалено організаційно-інформаційне забезпечення управління знаннями і напрями підвищення результативності використання знань у промисловості України; сформовано стратегічний підхід до інноваційного розвитку промисловості України в парадигмі економіки знань.

Доведено, що маючи фахові знання, отримані в процесі навчання й досвіду, для створення організаційних знань на мезо- та макрорівні, обміну ними, поширення, галузевим управлінцям та працівникам вітчизняного промислового виробництва необхідно використовувати специфічні технології, такі як технології відстеження нових досягнень, онлайнові інструменти для збору інформації, її аналітичної обробки, структурування. Проте, вітчизняні статистичні дані свідчать, що у промисловості України у 2016 р. частка підприємств, які використовували комп'ютери, складала 95,1%, у той час як частка середньої кількості працівників (уключаючи штатних та позаштатних), які використовували комп'ютер, дорівнює лише 30,9%. З цієї кількості частка промислових підприємств, які мали доступ до мережі Інтернет, складала 98,3%, а частка середньої кількості працівників (уключаючи штатних та позаштатних), які використовували комп'ютер із доступом до мережі Інтернет, – 79,1%. Вузькосмуговий доступ мали 33,85% підприємств, широкосмуговий – 71,91%, широкосмугове мобільне з'єднання за допомогою портативних пристроїв - 24,45%. Частка підприємств, що мали веб-сайт, який функціонував у мережі Інтернет, складала лише 48,6% та лише у 6,9% веб-сайт забезпечував можливості навчання персоналу. Кількість промислових підприємств, які використовували соціальні медіа, становила 4837 од., і лише 21,5% з них використовували платформи для обміну знаннями. Мету використання соціальних

медіа на підприємствах, що полягає у залученні клієнтів у розвиток або інновацію товарів та послуг мали лише 18,5% промислових підприємств, а обмін поглядами, думками або знаннями усередині підприємства – 18%. Кількість промислових підприємств, що купували послуги хмарних обчислень, складала лише 800 од., з них послуги хостингу бази даних підприємства придбали лише 31,9%. Отже, не дивлячись на активний розвиток ІКТ у суспільстві, вітчизняна промисловість суттєво обмежує їх використання у системі управління знаннями.

Вдосконалення організаційно-інформаційного забезпечення управління знаннями у промисловості України проілюстровано на рис. 4.

Досліджено напрями підвищення результативності використання знань у промисловості України. У роботі пропоновано структурувати індикатори високотехнологічного розвитку промисловості за такими ознаками: інноваційна активність промислових підприємств; фінансування інноваційної діяльності; соціальні передумови розвитку інноваційної діяльності. За результатами оцінки індикаторів (табл. 1) встановлено, що інноваційна діяльність вітчизняних промислових підприємств знаходиться у занепаді через низку економічних, соціальних та політичних причин. Тому напрями підвищення результатів інноваційної діяльності, збільшення частки високотехнологічної продукції, зростання конкурентоспроможності національної економіки тощо має ґрунтуватися на: протидії інтелектуальній міграції через врегулюванні політичної ситуації у країні, інфляції, соціального забезпечення, що визначають рівень життя; вдосконалення інституційної бази стосовно: запровадження стимулів (пільг, гарантій, фінансування) інноваційної активності промислових підприємств; створення мережної інфраструктури на основі співпраці вищих навчальних закладів з науково-дослідними інститутами, підприємствами промисловості, сприяння підвищенню кваліфікації і інтелектуального потенціалу дослідників.

Окрім того, визначені напрями розвитку вітчизняної інтелектуальної власності: вдосконалення та стабілізація нормативно-законодавчої бази стосовно захисту та охорони прав інтелектуальної власності; формування передумов для розвитку інноваційного ринку; вдосконалення механізму ліцензування об’єктів інтелектуальної власності; створення бази належного інформаційного забезпечення стосовно передових досягнень у науково-технічних розробках, підкріплених правом інтелектуальної власності.

Визначено стратегічну мету інноваційного розвитку промисловості України – результативне перетворення знань, навичок, досвіду, креативних ідей у інноваційні продукти та послуги, які базуються на високих технологіях та забезпечують зростання конкурентоспроможності національної економіки. Доведено стратегічні орієнтири: трансформація промислового виробництва в конкурентоспроможне на світовому ринку за рівнем високотехнологічності, що означитиме зростання інноваційності продукції, збільшення ресурсоефективності, укріплення засад парадигми знань в управління підприємствами галузі; цифровізація.

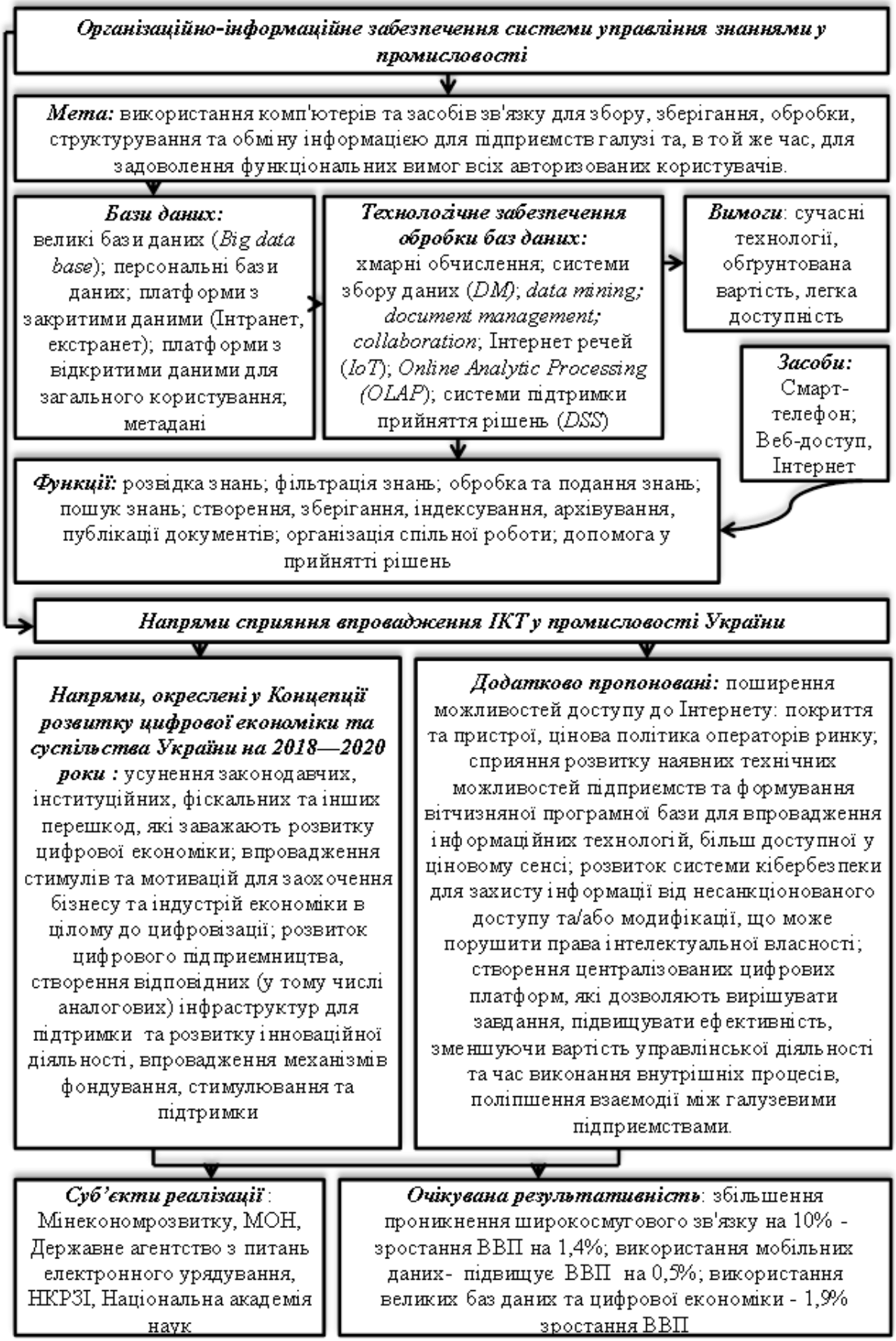

Рисунок 4 – Вдосконалення організаційно-інформаційного забезпечення управління знаннями у промисловості України

Таблиця 1 – Нормовані значення індикаторів високотехнологічного розвитку промисловості

Рік	Питома вага дослідників у технічних науках	Витрати на внутрішні науково-дослідні роботи у промисловості(GERD)	Питома вага підприємств, що впроваджували інновації	Впроваджено нових технологічних процесів	Впроваджено виробництво інноваційних видів продукції	Питома вага реалізованої інноваційної продукції в обсязі промислової	Загальна сума витрат на фінансування інноваційної діяльності промислових підприємств	з них:				Кількості охоронних документів на об'єкти інтелектуальної власності
								власних	державного бюджету	іноземних інвесторів	інші джерела	
2005	1,00	1,00	0,00	0,28	0,44	0,97	0,00	0,02	0,01	0,06	0,04	0,00
2006	1,00	0,36	0,21	0,00	0,01	1,00	0,02	0,03	0,28	0,06	0,06	0,13
2007	0,65	0,35	0,39	0,12	0,08	1,00	0,29	0,19	0,38	0,12	0,34	0,57
2008	0,71	0,09	0,31	0,21	0,03	0,88	0,36	0,14	0,98	0,04	0,64	0,73
2009	0,63	0,48	0,30	0,32	0,17	0,72	0,13	0,02	0,32	0,62	0,14	0,92
2010	0,60	0,00	0,39	0,38	0,01	0,57	0,13	0,00	0,20	1,00	0,08	0,95
2011	0,64	0,09	0,55	0,58	0,49	0,57	0,49	0,16	0,39	0,01	1,00	1,00
2012	0,69	0,19	0,64	0,44	0,58	0,49	0,33	0,15	0,62	0,41	0,42	0,90
2013	0,68	0,21	0,64	0,18	0,43	0,49	0,22	0,13	0,00	0,51	0,17	0,92
2014	0,69	0,18	0,46	0,26	0,73	0,37	0,11	0,10	1,00	0,05	0,06	0,86
2015	0,67	0,22	0,83	0,03	0,43	0,21	0,46	0,50	0,10	0,01	0,00	0,68
2016	0,00	0,24	1,00	1,00	1,00	0,00	1,00	1,00	0,48	0,00	0,11	0,77
2017	0,19	0,26	0,73	0,29	0,00	0,10	0,19	0,17	0,63	0,04	0,13	0,86

Визначений у роботі підхід до інноваційного розвитку промисловості, заснований на міжвідомчому таргетуванні такого розвитку за структурованими стратегічними орієнтирами з виділенням пріоритетних напрямів за ними та визначенням суб'єктів управління. Встановлено інституційне забезпечення стратегічного розвитку інноваційної діяльності промислових підприємств, що складається з інституцій (Міністерство економічного розвитку і торгівлі України, Міністерство освіти і науки України, Національна академія наук України, Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері зв`язку інформатизації, Державне агентство з питань електронного урядування України) та нормативно-правову базу, яка регулює відносини в сфері інновацій та управління знаннями. Слід погодитися з пропозицією щодо створення Міністерства промисловості та інновацій України – центрального органу виконавчої влади для забезпечення формування та реалізації державної промислової та інноваційної політики із подальшим формуванням у його складі департаменту (агенції) з питань організації управління знаннями в промисловому секторі.

Підґрунтям стратегічного розвитку вбачається формування інфраструктури інноваційної діяльності, інтелектуальний капітал з необхідними навичками та сприятливе підприємницьке середовище. В рамках підходу узагальнено всебічне бачення промислового розвитку (створення мережі провідних дослідницьких центрів, оснащення лабораторій, більш ефективне використання потенціалу

електронних мереж, об'єднання європейських організацій, що сприяють кооперації у сфері науки та технологій, збільшення інвестицій у сферу знань, обмеження інтелектуальної міграції, сприяння кар'єрному зростанню дослідників на європейському рівні, підвищення інтересу у молоді до участі в дослідженнях і побудови наукової кар'єри, формування системи науково-технічної експертизи, більш активне використання інструментів непрямої підтримки досліджень, розвиток ефективних механізмів захисту інтелектуальної власності). Такий стратегічний підхід має важливе значення для формування парадигми економіки знань та сталого соціально-економічного розвитку України.

ВИСНОВКИ

В процесі дослідження поглиблено теоретичні засади, удосконалено методичні підходи та розроблено науково-практичні рекомендації щодо управління знаннями в промисловому секторі національної економіки на підставі використання організаційно-інформаційного забезпечення, підвищення результативності використання знань та вдосконаленого стратегічного підходу до інноваційного розвитку промисловості України.

Результати дослідження доцільно розкрити у наступних висновках.

1. На підставі дослідження сучасної парадигми економічного розвитку, доведено, що знання слушно визнаються рушійною силою в сучасній економіці, стратегічним ресурсом для конкурентоспроможних галузей народного господарства. У зв'язку з цим значно зростає важливість інтелектуального капіталу та інформації як ключових ресурсних характеристик для сталого довгострокового розвитку. За цих обставин, управління знаннями, як відносно нова технологія менеджменту, набуває визначної ролі для посилення конкурентних можливостей вітчизняної промисловості, враховуючи існуючу глобалізацію, турбулентність ринкового середовища та розвиток науково-технічного прогресу.

2. В процесі розвитку теоретичних основ формування системи управління знаннями у промисловості встановлено, що управління знаннями - це процес створення, розподілу та використання організаційних знань в межах організації галузевого менеджменту з метою забезпечення конкурентоспроможності, стабільності діяльності та економічного розвитку в умовах глобалізованої конкурентоспроможної економіки. Перевагами впровадження системи управління знаннями є: можливість промисловості формувати та покращувати свою конкурентоспроможність, підвищення взаємодії між працівниками організації галузевого менеджменту, організаційної ефективності, зростання результативності використання людського капіталу, підвищення добробуту.

3. В процесі дослідження концептуальних положень формування системи управління знаннями промислового сектору економіки встановлено, що ключові фактори успіху змінюються, і на сьогодні вони включають швидкість у прийнятті рішень, можливість адаптації до виникаючих змін, здатність мотивувати працівників до інноваційних розробок, стимули до створення нових унікальних організаційних знань, обміну ними. Традиційна дихотомія отримання

інформації в реактивному режимі для підтримки конкретного рішення або в активному режимі для моніторингу та коригування внутрішнього середовища для виявлення проблем є лише однією із передумов. Інформація і комунікаційні технології можуть підвищити ефективність шляхом полегшення та прискорення процесів управління знаннями. Але елемент творчості та винахідництва властивий лише інтелектуальному капіталу. Гнучкість, адаптивність, креативність можна вважати важливими факторами для забезпечення конкурентоспроможності організації галузевого менеджменту.

4. На підставі досліджень встановлено детермінанти методичного підходу до оцінки управління знаннями в промисловості. При цьому необхідним є дотримання комплексу технічних вимог. Проведена оцінка управління знаннями у національній промисловості дозволила визначити два основних напрямів удосконалення системи управління знаннями у промисловому розвитку України: вдосконалення управління ІКТ та набуття прав інтелектуальної власності на винаходи та промислові зразки, їх активне впровадження, виготовлення високотехнологічної продукції та створення більш значної доданої вартості.

5. Конкретизовано напрями вдосконалення системи управління знаннями в національній промисловості, що полягають у висновках щодо: найбільш продуктивної функції створення знань - за рівнем створення знань у промисловості (освіта, наукові кадри, фінансування) констатується високий рейтинг на міжнародному рівні; падіння результативності як у часовому вимірі, так і нерозвиненість мережі ІКТ у порівнянні із світовими показниками; низької результативності продуктових інновацій, виражених у частці високотехнологічної продукції промисловості, створенні доданої вартості, набутті прав інтелектуальної власності у порівнянні із світовими показниками.

6. Наведені засади організаційно-інформаційного забезпечення управління знаннями у промисловості України сприятимуть формуванню нових латентних знань, поширенню існуючих та нових явних знань, створенню організаційних знань у промисловості України. Переваги, отримані від пропонованого вдосконалення організаційно-інформаційного забезпечення управління знаннями у промисловості України відбиваються, головним чином, на спрощенні доступу до знань та на підвищенні операційної ефективності.

7. Встановлено напрями підвищення результатів інноваційної діяльності, збільшення частки високотехнологічної продукції, зростання конкурентоспроможності національної економіки через: протидію інтелектуальній міграції; вдосконалення інституційної бази, що регулює інноваційну активність промислових підприємств; створення мережної інфраструктури взаємодії ВНЗ, науково-дослідних установ та промислових підприємств. Визначені напрями розвитку вітчизняної інтелектуальної власності, які стосуються вдосконалення нормативно-законодавчої бази стосовно захисту та охорони прав інтелектуальної власності; формування передумов для розвитку інноваційного ринку; вдосконалення механізму ліцензування об’єктів інтелектуальної власності; створення бази належного інформаційного забезпечення стосовно передових досягнень у науково-

технічних розробках, підкріплених правом інтелектуальної власності.

8. Запропонований стратегічний підхід до інноваційного розвитку промисловості України в парадигмі економіки знань включає міжвідомчу мету, стратегічні орієнтири, інституційне забезпечення та підґрунтя реалізації програмних заходів: інфраструктура (науково-дослідні організації та інноваційно активні підприємства, які можуть бути об'єднанні у національні дослідницькі та освітні мережі); інтелектуальний потенціал (розширювання доступності якісної вищої та післядипломної освіти); інноваційне середовище (впровадження політики та програм, що передбачають заходи стимулювання інноваційної діяльності).

9. Сукупність розвинутих теоретичних засад, удосконалених методичних підходів та науково-практичних рекомендацій уможливить забезпечення інноваційного розвитку промисловості України покращить рамки для формування парадигми економіки знань у національній економіці, зробить Україну більш привабливою для міжнародних відносин як одного з центрів інвестицій венчурного капіталу.

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЇ

Монографії

1. Олійник П. О. Теоретико-методологічні засоби формування системи управління знаннями промислових підприємств. Трансформаційні перетворення господарської системи в контексті глобалізаційних змін: еволюція та управління: монографія / за заг.ред. Мироненка Є. В. Київ, Центр учбової літератури, 2017. С. 70-78 (0,40 ум.-друк. арк.).

Статті у наукових фахових виданнях

2. Олійник П.О. Аналіз управління знаннями в промисловості України. *Проблеми та перспективи забезпечення стабільного соціально-економічного розвитку: зб. наук. пр. Донецького державного університету управління. Серія «Економіка».* 2019. Т. ХХ. Вип. 311. С. 266-271 *(0,50 ум.-друк. арк.)* **[фахова].**

3. Тельнова Г.В., **Олійник П.О.** Удосконалення системи управління знаннями в промисловості України. *Вісник ХНАУ ім. В.В. Докучаєва. Серія «Економічні науки»*. 2019. № 1. С. 271-279 *(0,55 ум.-друк. арк.)* **[фахова].** *Особистий внесок: систематизовано основні напрями підвищення результативності управління знаннями в Україні (0,35 ум.-друк. арк.).*

4. Тельнова Г.В., **Олійник П.О.** Методичні положення оцінки системи управління знаннями промислового сектору. *Причорноморські економічні студії.* 36, ч. 2. С.173-178 *(0,53 ум.-друк. арк.). Особистий внесок: запропоновано і апробовано елементи оцінки системи управління знаннями (0,35 ум.-друк. арк.).*

5. Олійник П. О. Теоретичні основи дослідження менеджменту знань. *Проблеми системного підходу в економіці: Зб. наук. пр. Національного авіаційного університету. Серія «Економіка та управління підприємствами.* 2018. Вип. 1(63) С. 96-101 (*0,49 ум.-друк.арк*.) **[фахова, Index Copernicus].**

6. Олійник П. О. Сутність, теоретичні основи та концептуальні положення формування системи управління знаннями промислових підприємств. *Економіка*

та суспільство. 2017. Вип.13. URL: http://economyandsociety.in.ua (*0,41 ум.-друк.арк*.) **[фахова, Index Copernicus]**.

Публікації апробаційного характеру

7. Олійник П. О. Управління знаннями як інструмент створення і використання нових знань в організації. *Integration of business structures: strategies and technologies. Proceedings of the Conference*, February 23 2018. Tbilisi, Georgia, 2018. P 99-102 (0,25 ум.-друк. арк.).

8. Олійник П.О. Аналіз причин та розвитку економічної кризи України в контексті виробничої інфраструктури Донбасу. *Сучасний фундамент розвитку національної економіки: матер. Міжнар. наук.-практ. конф.* (Київ, 2-3 черв. 2017 р). Київ, ТНУ імені В. Вернадського, 2017. Ч 2. С.11-15 (0,26 ум.-друк. арк.).

9. Олійник П. О. Мотивація персоналу в управлінні знаннями. *Модернізація економіки та фінансової системи країни: актуальні проблеми та перспективи: матер. доп. Міжнар. наук.-практ. конф.* (Запоріжжя 26 трав 2017). Запоріжжя, Класичний приватний університет, 2017. С. 54-58 (0,25 ум.-друк. арк.).

10. Олійник П. О. Теоретико-дефінітивна експозиція категорії «управління знаннями». *Сучасні напрямки розвитку економіки і менеджменту на підприємствах України: матер. Міжнар. наук.-практ. конф.* (Одеса, 12-13 трав. 2017). Одеса, ОНУ імені Мечникова, 2017. С.78-101 (0,22 ум.-друк. арк.).

11. Олійник П. О. Формування системи управління знаннями у промисловості: теоретичний аспект. *Сучасні наукові підходи до вдосконалення політики економічного зростання: матер. доп. Міжнар. наук.-практ конф* (Ужгород, 5-6 трав., 2017). Ужгород, ВД «Гельветика», 2017. С. 73-76 *(*0,30 ум.-друк. арк.).

АНОТАЦІЯ

Олійник П.О. **Управління знаннями в промисловому секторі національної економіки.** – Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису.

Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук за спеціальністю 08.00.03 – економіка та управління національним господарством. – Донбаська державна машинобудівна академія Міністерства освіти і науки України, Краматорськ, 2019.

Дисертацію присвячено поглибленню теоретичних засад, удосконаленню методичних підходів та розробці науково-практичних рекомендацій щодо управління знаннями в сучасній парадигмі розвитку національної промисловості. У роботі отримали розвиток: драйвери та характерні ознаки сучасної парадигми економічного розвитку; теоретичний підхід до формування системи управління знаннями; система напрямів вдосконалення управління знаннями в національній промисловості; напрями підвищення результативності використання знань у промисловості України та стратегічний підхід до інноваційного розвитку промисловості України в парадигмі економіки знань. В процесі дослідження удосконалено концептуальні положення формування системи управління знаннями промислових підприємств, методологічні засади підходу та методичний підхід до оцінки управління знаннями в промисловості, організаційно-інформаційне забезпечення управління знаннями у промисловості України.

Ключові слова: *управління знаннями, розвиток, промисловість, промисловий сектор, національна економіка, економіка знань, інновації.*

АННОТАЦИЯ

Олейник П.А. **Управление знаниями в промышленном секторе национальной экономики.** – Квалификационный научный труд на правах рукописи.

Диссертация на соискание научной степени кандидата экономических наук по специальности 08.00.03 – экономика и управление национальным хозяйством. – Донбасская государственная машиностроительная академия Министерства образования и науки Украины, Краматорск, 2019.

Диссертация посвящена углублению теоретических основ, усовершенствованию методических подходов и разработке научно-практических рекомендаций по управлению знаниями в современной парадигме развития национальной промышленности Украины. В работе получили развитие: драйверы и характерные признаки современной парадигмы экономического развития; теоретический подход к формированию системы управления знаниями; система направлений совершенствования управления знаниями в национальной промышленности; направления повышения результативности использования знаний в промышленности Украины и стратегический подход к инновационному развитию промышленности Украины в парадигме экономики знаний. В процессе исследования усовершенствованы концептуальные положения формирования системы управления знаниями промышленных предприятий, методологические основы подхода и методический подход к оценке управления знаниями в промышленности, организационно-информационное обеспечение управления знаниями в промышленности Украины.

Ключевые слова: *управление знаниями, развитие, промышленность, промышленный сектор, национальная экономика, экономика знаний, инновации.*

ABSTRACT

Oliynyk P. **Knowledge management in the industrial sector of national economy.** – Qualification scientific work as the manuscript.

Thesis for a Candidate of Economics degree by specialty 08.00.03 – Economics and Management of National Economy. – Donbas State Engineering Academy of the Ministry of Education and Science of Ukraine, Kramatorsk, 2019.

The thesis is devoted to the deepening of theoretical foundations, improvement of methodological approaches and development of scientific and practical recommendations on knowledge management in the modern paradigm of national industry development.

Based on the study of the modern paradigm of economic development, it is proved that knowledge is rightly recognized as a driving force in today's economy, a strategic resource for competitive companies. In this context, the importance of intellectual capital and information as key resource characteristics for sustainable long-term development is increasing.

In the process of developing the theoretical foundations for the formation of a knowledge management system in industry, it has been established that knowledge management is the process of creating, distributing and using organizational knowledge within an organization to ensure competitiveness, stability of activity and economic

development in a globalized competitive economy that needs to be implemented. by stages: identification of knowledge needs; identification of existing knowledge assets; generation of new knowledge; storage of knowledge; dissemination; use of knowledge; analysis, assessment and improvement of knowledge.

In the process of researching the conceptual provisions of the formation of knowledge management system of industrial enterprises found that the key success factors for organizations are changing, and today they include speed in decision making, the ability to adapt to emerging changes, the ability to motivate employees to innovate, incentives to create new unique organizational knowledge, exchange.

Determinants of methodological approach to knowledge management evaluation in industry are established on the basis of research: grouping of criteria on the basis of functional and process approach to knowledge management – evaluation of sub-indices of integral index must be carried out taking into account the functions of knowledge management (creation, structuring, dissemination, adaptation, interpretation knowledge); synergistic effects of meso- and macroeconomic factors – assessing the knowledge management system of industries within the national economy, it should be assumed that the selected sectoral criteria should not be considered only in terms of their relevance to the relevant field of activity, they are also dependent on other industry indices and from macroeconomic and administrative factors; assessment of management effectiveness - for each indicator of functional and process component of management, the degree of achievement of the maximum possible value, which will characterize the potential and directions of improvement of the knowledge management system, should be determined.

The assessment made it possible to identify two main areas of improvement of the knowledge management system in the industrial development of Ukraine: improvement of ICT management and acquisition of intellectual property rights for inventions and industrial designs, their active implementation, production of high-tech products and creation of greater added value in industrial production.

The directions of improvement of the knowledge management system in the national industry are specified, which consist in the conclusions about: the most effective function of knowledge creation: by the level of knowledge creation in industry (education, scientific personnel, financing) a high rating at the international level is established, that is, the domestic economy has intellectual potential development of industry according to the paradigm of the knowledge economy; a fall in performance both in the interim dimension in 2015-2017 and the underdevelopment of the ICT network compared to global indicators (low level); low productivity of product innovations, expressed in the share of high-tech products of industry, creation of added value, acquisition of intellectual property rights (patents, inventions, industrial designs, etc.) in comparison with world indicators.

The principles of organizational and information support for knowledge management in the Ukrainian industry will help to generate new latent knowledge, to disseminate existing and new explicit knowledge, and to create organizational knowledge at Ukrainian enterprises. The benefits of the proposed enhancement of organizational and information support for knowledge management in the Ukrainian industry are reflected mainly in the facilitation of access to knowledge and the increase

in operational efficiency caused by: increasing the spread of organizational knowledge through their exchange and obtaining more information from the world; accelerating time for managerial decisions; market positioning through "open data" innovation and product quality, which determines the competitiveness of industrial enterprises, increasing their financial results.

The directions of increasing the results of innovative activity, increasing the share of high-tech products, increasing the competitiveness of the national economy through counteracting intellectual migration; improving the institutional framework governing the innovative activity of industrial enterprises; creation of network infrastructure of cooperation between universities, research institutions and industrial enterprises. Areas of development of domestic intellectual property related to the improvement of the regulatory and legislative framework regarding the protection and protection of intellectual property rights have been identified; formation of preconditions for development of innovative market; improvement of the mechanism of licensing of intellectual property objects; creation of a database of appropriate information support on the state of the art in scientific and technological developments, backed by intellectual property rights.

The proposed strategic approach to the innovative development of the Ukrainian industry in the paradigm of the knowledge economy includes the goal, strategic guidelines, institutional support and the basis for the implementation of program activities: infrastructure (research organizations and innovative enterprises that need laboratories (for training, research and testing) equipment, ICTs, and which can be integrated into national research and education networks); intellectual potential (expanding the availability of quality higher education and postgraduate education, as well as specific programs leading to degrees); Innovative environment (implementation of policies and programs based on measures that stimulate innovation).

The set of developed theoretical foundations, advanced methodological approaches and scientific and practical recommendations will make it possible to provide innovative development of the Ukrainian industry, improve the framework for forming the paradigm of the knowledge economy in the national economy, and make Ukraine more attractive for international relations as one of the venture capital investment centers.

Keywords: *knowledge management, development, industry, industrial sector, national economy, knowledge economy, innovation.*

Підписано до друку 14.11.2019. Формат 60x84/16. Ум. друк. арк. 0,9.
Обл.-вид. 0.9. Друк лазерний. Зам. № 175. Накл. 100 пр.

Видавець і виготівник
Донбаська державна машинобудівна академія
84313, м. Краматорськ, вул. Академічна, 72.
Свідоцтво суб’єкта видавничої справи
ДК № 1633 від 24.12.2003